

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 27.10.2006
KOM(2006) 658 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE

POKROK PŘI DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ KJÓTSKÉHO PROTOKOLU

**(požadovaná na základě rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 280/2004/ES
o mechanismu monitorování emisí skleníkových plynů ve Společenství a provádění
Kjótského protokolu)**

{SEK(2006) 1412}

OBSAH

1.	Shrnutí	3
2.	Skutečný pokrok v období 1990 - 2004	5
2.1.	Trendy v oblasti emisí skleníkových plynů	5
2.2.	Intenzita emisí skleníkových plynů v roce 2004.....	6
2.3.	Emise skleníkových plynů v roce 2004 ve srovnání s rokem 2003	6
2.4.	Trendy emisí v hlavních odvětvích hospodářství.....	7
3.	Plánovaný pokrok v období 1990 – 2008/2012	9
3.1.	Odhady členských států.....	10
3.1.1.	EU-25	10
3.1.2.	EU-15	12
3.1.3.	EU-10	12
3.1.4.	Přistupující a kandidátské země	12
3.2.	Provádění Evropského programu pro změnu klimatu (ECCP).....	12
3.3.	Provádění systému EU pro obchodování s emisemi	13
3.4.	Plánované využití mechanismů Kjótského protokolu.....	14
3.5.	Plánované využití propadů uhlíku.....	14

1. SHRNUTÍ

Evropské společenství (ES) souhlasilo, že v souladu s Kjótským protokolem sníží do roku 2008 až 2012 emise skleníkových plynů o 8 % ve srovnání s úrovněmi základního roku¹. Na základě posledních (2004) dostupných inventárních údajů byly emise skleníkových plynů v EU-15 bez zahrnutí využití půdy, změny využití půdy a lesnictví (VPZVPL) o 0,9 % nižší a při zahrnutí VPZVPL o 3 % nižší než v základním roce. Ve srovnání s rokem 2003 se emise skleníkových plynů v EU-15 v roce 2004 zvýšily o 0,3 %. Odhady založené na údajích poskytnutých členskými státy do 6. června naznačují, že ES dosáhne cíle Kjótského protokolu, avšak pouze za následujících podmínek:

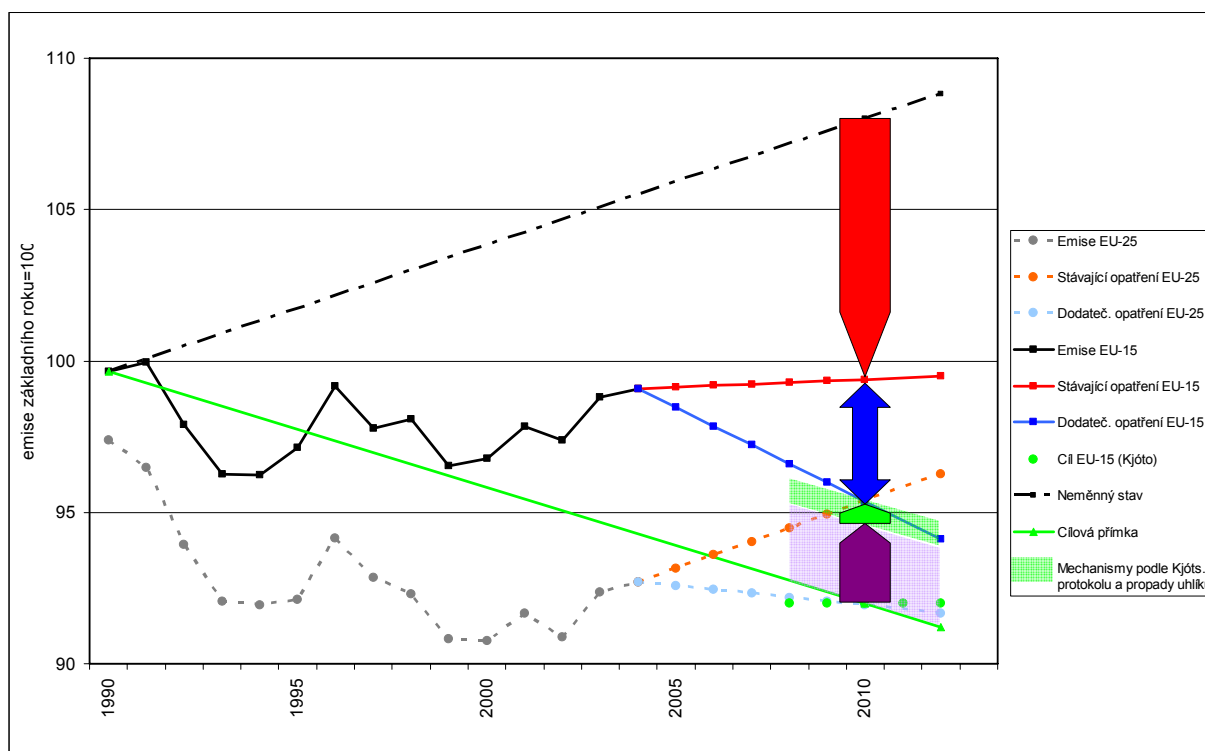
- veškerá dodatečná opatření, která jsou v současnosti projednávána² na evropské nebo na vnitrostátní úrovni, jsou včas uvedena v platnost tak, aby měla dopad na emise v průběhu závazkového období
- mechanismy Kjótského protokolu budou využívány v plném plánovaném rozsahu
- snížení v důsledku činností podle článku 3 odst. 3 a 4 (propady uhlíku) přispívá k objemu odhadovanému členskými státy

Rozdíl mezi odhadovanými a skutečnými emisemi jasně naznačuje, že členské státy musí zrychlit své úsilí při provádění politik a opatření, jak bylo plánováno. Jedním ze základních kamenů politiky EU týkající se změny klimatu je systém EU pro obchodování s emisemi. Členské státy v současné době předkládají své druhé národní alokační plány (NAP), které se týkají období 2008 až 2012. Méně než dva roky před zahájením prvního závazkového období podle Kjótského protokolu je zásadně důležité, aby členské státy využily své NAP pro zajištění splnění svých závazků ke snížení emisí.

¹ V rozhodnutí Rady (2002/358/ES), které se vztahuje pouze na členské státy EU-15, jsou vyjádřeny různé závazky členských států jako procentuální změna oproti základnímu roku. V roce 2006 budou příslušné úrovně emisí vyjádřeny v tunách ekvivalentů CO₂. V této souvislosti Rada ministrů pro životní prostředí a Komise ve svém společném prohlášení souhlasily, že přihlédnou mimo jiné k předpokladům v prohlášení Dánska k závěrům Rady ze dne 16. až 17. června 1998 vztahujícím se k emisím základního roku.

² Stávající politiky a opatření jsou ta, pro něž se uplatní alespoň jedna z následujících podmínek: a) vnitrostátní právní předpisy jsou v platnosti; b) byla přijata jedna nebo více dobrovolných dohod; c) byly přiděleny finanční prostředky; d) byly poskytnuty lidské zdroje; e) bylo přijato oficiální vládní rozhodnutí a existuje jednoznačný závazek pro jeho provedení. Dodatečné (plánované) politiky a opatření jsou diskutované varianty, u kterých existuje reálná šance, že budou v budoucnosti přijaty a prováděny a budou mít dopad na emise během období závazku.

Obrázek 1: Skutečné a odhadované emise pro EU-25 a EU-15

V roce 2004 byly celkové emise skleníkových plynů v EU-25³ 7,3 % pod úrovními základního roku bez emisí a snížení z VPZVPL. Emise skleníkových plynů EU-25 v roce 2004 po druhý následný rok stouply o 0,4 % ve srovnání s rokem 2003 a nyní se nacházejí na nejvyšší úrovni od roku 1997, kdy byl Kjótský protokol přijat.

Do roku 2010 se celkové emise skleníkových plynů EU-25 odhadují na 4,6 % pod úrovními základního roku, a to s přihlédnutím ke všem stávajícím vnitrostátním politikám a opatřením, která již byla schválena. Odhadované snížení za předpokladu přijetí dodatečných vnitrostátních politik a opatření, která jsou již projednávána, činí 8,1 % a 10,8 %, pokud se zohlední mechanismy Kjótského protokolu a propady uhlíku.

Dva členské státy EU-15, Švédsko a Spojené království, mohou dosáhnout svých cílů v roce 2010 pouze při využití stávajících vnitrostátních politik a opatření. Kromě toho se předpokládá, že 6 členských států dosáhne svých cílů díky přijetí dodatečných vnitrostátních politik a opatření, která jsou již projednávána, využití mechanismů Kjótského protokolu a propadům uhlíku. Sedm členských států (Rakousko, Belgie, Dánsko, Irsko, Itálie, Portugalsko a Španělsko) odhaduje, že nedosáhne svých cílů s využitím všech zahrnutých opatření. Tyto státy budou muset stanovit dodatečné politiky a opatření⁴ na snižování emisí.

³ Emise základního roku pro analýzu v rámci této zprávy jsou vypočteny na základě sečtení emisí základního roku 23 členských států, jelikož Malta a Kypr nemají stanoven žádný cíl v rámci dohody mezi EU-15 o sdílení břemene nebo v rámci Kjótského protokolu. Uvedené emise základního roku EU-23 nemají podle Kjótského protokolu nebo současných právních předpisů EU žádný právní status.

⁴ Na základě informací dostupných Komisi ke dni 6. června 2006. Členské státy poskytnou společně s druhým národním alokačním plánem podle systému pro obchodování s emisemi aktuální odhady a plány týkající se politik a opatření, která budou prováděna za účelem plnění jejich cílů.

Předpokládá se, že všech osm nových členských států splní nebo dokonce překročí do roku 2010 své závazky plynoucí z Kjótského protokolu za využití stávajících vnitrostátních politik a opatření. Ve většině zemí však emise od roku 2004 do roku 2010 vzrostou. Slovinsko odhaduje, že splní svůj cíl plynoucí z Kjótského protokolu za využití dodatečných politik a opatření, jež jsou projednávána, a propadů uhlíku.

2. SKUTEČNÝ POKROK V OBDOBÍ 1990 - 2004

2.1. Trendy v oblasti emisí skleníkových plynů

Všechny členské státy EU-15 poskytly na základě mechanismu EU pro monitorování inventární údaje skleníkových plynů za období 1990 až 2004 pro všechny plyny. V případě třech členských států existují rozdíly buď v několika letech nebo plynech (Řecko, Irsko, Lucembursko). Většina nových členských států poskytla inventární údaje skleníkových plynů za období od 1990 do 2004. U mnoha z nich existují ve zprávě rozdíly v případě fluorovaných plynů.

Členské státy prokazují velké výkyvy v trendu emisí skleníkových plynů. Celkově emisím skleníkových plynů v ES dominují dva největší znečišťovatelé, Německo a Spojené království, jejichž podíl tvoří přibližně jednu třetinu celkových emisí skleníkových plynů v EU-25. Tyto dva členské státy dosáhly celkového snížení emisí skleníkových plynů o 316 milionů tun ve srovnání s rokem 1990.

Itálie s 12 % podílem a Francie s 11 % podílem jsou třetí a čtvrtý největší znečišťovatel. Emise skleníkových plynů v Itálii byly v roce 2004 asi o 12 % nad úrovněmi z roku 1990. Emise skleníkových plynů v Itálii vzrostly od roku 1990 zejména v odvětví silniční dopravy, výroby elektřiny a tepla a rafinace ropy. Emise skleníkových plynů ve Francii byly v roce 2004 asi o 1 % pod úrovněmi z roku 1990. Ve Francii bylo dosaženo výrazného snížení emisí N₂O v odvětví výroby kyseliny adipové, avšak emise CO₂ způsobené silniční dopravou mezi lety 1990 a 2004 značně vzrostly.

Španělsko a Polsko jsou pátý a šestý největší znečišťovatel v EU-25 a podílí se přibližně 9 % a 8 % na celkových emisích skleníkových plynů v EU-25. Ve Španělsku se mezi lety 1990 a 2004 emise zvýšily o 48 %. Bylo tomu tak zejména z důvodu zvýšení emisí ze silniční dopravy, odvětví výroby elektřiny a tepla a výrobního průmyslu. Polsko snížilo mezi lety 1990 a 2004 emise skleníkových plynů o 16 % (o 32 % méně než v základním roce, kterým je v případě Polska rok 1988). Hlavními faktory pro snížení emisí v Polsku – jakož i v jiných nových členských státech – byly pokles energeticky ne hospodárného těžkého průmyslu a celková restrukturalizace hospodářství na konci osmdesátých a na začátku devadesátých let. Významnou výjimkou byla doprava (zejména silniční doprava), kde emise vzrostly asi o 16 %.

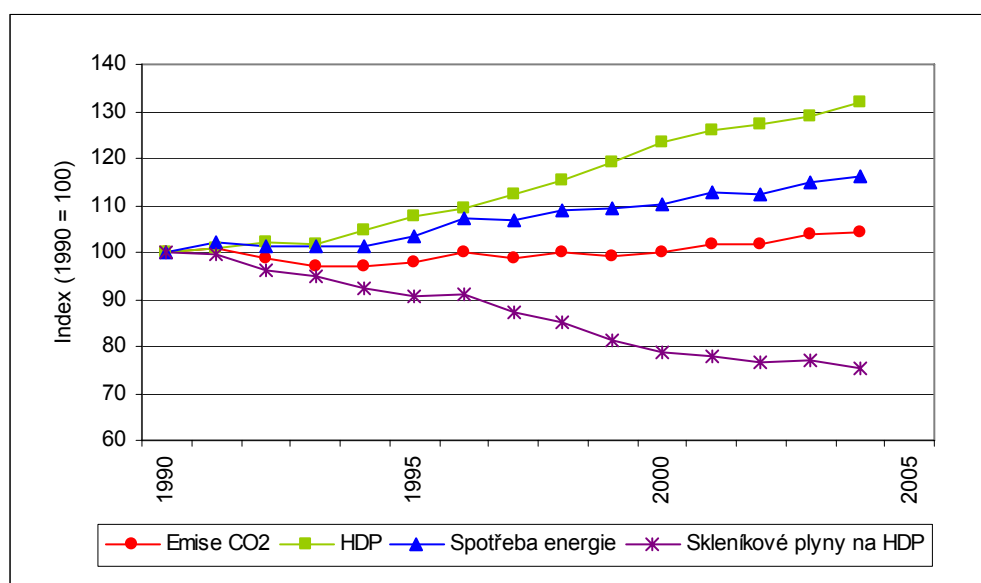
V roce 2004 mělo 10 členských států emise nad úrovněmi základního roku, zatímco zbývajících 13 členských států mělo emise pod úrovněmi základního roku (Kypr a Malta nemají stanoven cíl v rámci Kjótského protokolu). Procentuální změny emisí skleníkových plynů od základního roku po rok 2004 se pohybují v rozmezí od – 60 % (Litva) po + 48 % (Kypr a Španělsko). Podíl nových členských států na celkových emisích v roce 2004 byl 15 %.

2.2. Intenzita emisí skleníkových plynů v roce 2004

Roční emise skleníkových plynů v EU-25 na jednoho obyvatele klesly od roku 1990 do 2004 o 1 tunu, což představuje pokles o 9 %. V EU-15 emise skleníkových plynů na jednoho obyvatele klesly asi o 6 %, a to především z důvodu snížení emisí v Německu a Spojeném království.

Navzdory významným poklesům přesahujícím poklesy v EU-15 zůstávají emise nových členských států EU na HDP výrazně nad průměrem EU-15, což poukazuje na potenciál hospodářského růstu a dalšího snížení emisí skleníkových plynů v nových členských státech. Emise skleníkových plynů na HDP v EU-15 klesly v období 1990 – 2004 o 25 %. Tento pokračující pokles poukazuje na odbourání souvislosti mezi emisemi skleníkových plynů a hospodářským růstem.

Obrázek 2: Emise skleníkových plynů, HDP, spotřeba energie a emise CO₂ v EU-15

2.3. Emise skleníkových plynů v roce 2004 ve srovnání s rokem 2003

Vzrůst emisí skleníkových plynů mezi lety 2003 – 2004 byl způsoben zejména z důvodu: a) vyšších emisí CO₂ v silniční dopravě (+1,5 %), v odvětví výroby železa a oceli (+5,4 %) a rafinace ropy (+3,3 %) a b) vyšších emisí HFC v odvětví chlazení a klimatizace (+12,1 %). V silniční dopravě byl výrazný nárůst emisí CO₂ ze spotřeby nafty (+5 %) jen částečně vyrovnán snížením emisí CO₂ ze spotřeby benzínu (-3,2 %).

Významné snížení emisí skleníkových plynů v letech 2003 – 2004 bylo zaznamenáno mimo jiné v: a) emisích CO₂ z domácností a odvětví služeb (-1,4 %) a odvětví výroby elektřiny a tepla (-0,3 %) a b) emisích CH₄ ze skládek (-4,3 %), těžby uhlí a zauhlování (-16,5 %).

Mezi lety 2003 a 2004 došlo k největšímu absolutnímu nárůstu emisí ve Španělsku a Itálii. K nárůstu emisí ve Španělsku došlo zejména v případě CO₂ z odvětví výroby elektřiny a tepla, spotřeby energií v ostatním výrobním průmyslu, silniční dopravy a výroby železa a oceli. Velký nárůst emisí v odvětví výroby elektřiny a tepla odráží velký nárůst výroby tepelné energie, a to částečně z důvodu nízké výroby vodní energie. V Itálii vzrostly emise CO₂ zejména z rafinace ropy a silniční dopravy. Pozitivní stránkou roku 2004 bylo snížení

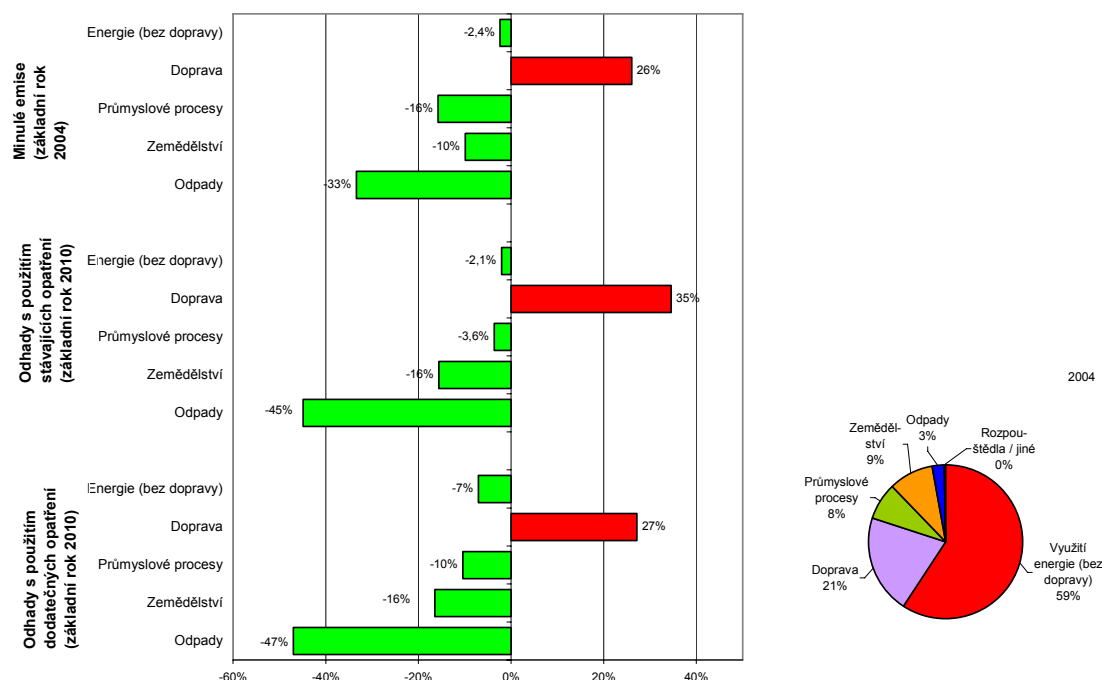
emisí v Německu, Dánsku a Finsku. V Německu došlo zejména ke snížení emisí CO₂ z domácností a služeb a výroby elektřiny a tepla pro veřejnou síť, zatímco emise CO₂ z odvětví výroby železa a oceli stouply. V Dánsku a Finsku došlo ke snížení hlavně u emisí CO₂ v odvětví výroby elektřiny a tepla, což odráží vyšší výrobu vodní energie na severském trhu s elektřinou.

2.4. Trendy emisí v hlavních odvětvích hospodářství

Nejdůležitějším odvětvím je energetika (včetně dopravy), na kterou v roce 2004 připadlo 80 % celkových emisí v EU-15, což představuje ve srovnání s rokem 1990 nárůst o 3,8 %. Na dopravu připadá 24 % emisí souvisejících s energiemi. Poté následuje odvětví zemědělství (9 % emisí) a průmyslové procesy (8 %). K nárůstu emisí v EU-15 došlo v roce 2004 zejména z důvodu vyšších emisí CO₂ ze silniční dopravy, výroby železa a oceli a rafinace ropy, jakož i z důvodu vyšších emisí částečně fluorovaných uhlovodíků (HFC) z odvětví chlazení a klimatizace. Kladnou stránkou jsou snížení emisí metanu ze skládek a těžby uhlí a zauhlování.

K nárůstu emisí v odvětví energetiky v roce 2004 došlo z důvodu silniční dopravy, zatímco emise CO₂ z domácností a služeb a z výroby elektřiny a tepla klesly. Nárůst emisí v odvětví energetiky v roce 2004 byl vyrovnán snížením ve všech ostatních kategoriích zdrojů: emise z průmyslových procesů se snížily ve srovnání s rokem 1990 o 16 %, emise ze zemědělství o 10 %, emise z odpadů o 33 % a emise z používání rozpouštědel a jiných produktů o 20 %.

Obrázek 3: Změna v emisích skleníkových plynů v EU-15 podle odvětví a základního roku 2004, odhady týkající se odvětví se stávajícími a dodatečnými opatřeními, základní rok - 2010 a podíl odvětví v roce 2004

Zdroj: Evropská agentura pro životní prostředí.

Zásobování energiemi a využití energií, s výjimkou dopravy

- Mezi lety 1990 a 2004 stouply emise z výroby elektřiny a tepla pro veřejnou síť o 6 % z důvodu nárůstu výroby elektřiny v tepelných elektrárnách o 35 %.

- Mezi lety 1990 a 2004 přesáhla poptávka po energiích nárůst emisí ve všech členských státech EU-15. Švédsko, Francie a Spojené království byly v dokončení odbourání souvislosti mezi úrovní emisí a poptávkou nejúspěšnější. V Německu a Spojeném království došlo ke snížení emisí zejména z důvodu lepší hospodárnosti německých uhelných tepelných elektráren a z důvodu přechodu z uhlí na plyn při výrobě elektřiny ve Spojeném království. K výraznému odbourání závislosti mezi výrobou tepelné energie a emisemi CO₂ ve Švédsku došlo především díky posunu k biomase.
- Podle současných trendů dosáhne do roku 2010 výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie pravděpodobně podílu ve výši 19 %. Cíl týkající se obnovitelných energií pro EU-15 je 22 % hrubé spotřeby elektřiny a 21 % hrubé spotřeby elektřiny pro EU-25.
- Podíl kombinované výroby tepla a elektřiny na celkové výrobě elektřiny v EU-15 klesl z 10 % v roce 2000 na 9 % v roce 2002.
- Emise CO₂ z domácností vzrostly od roku 1990 do roku 2004 o 3 %, zatímco počet obydlí vzrostl do roku 2000 o 12 %, což dokládá určité odbourávání souvislosti. Zejména v Dánsku, Finsku a Švédsku došlo ke snížení využití paliv domácnostmi v důsledku zvýšení oblastního vytápění. V Německu ke snížení emisí CO₂ z domácností došlo z velké části díky lepší hospodárnosti prostřednictvím tepelné izolace budov a díky změně paliv, zejména v domácnostech ve východním Německu, výrobě sluneční tepelné energie a oblastnímu vytápění biomasou.

Doprava

- Mezi lety 1990 a 2004 vzrostly emise skleníkových plynů z vnitrostátní dopravy v EU-15 o 26 %, přičemž emise ze silniční dopravy vzrostly za stejné období také o 26 %. Pouze Finsko, Německo, Švédsko a Spojené království zaznamenaly pouze malý nárůst emisí z dopravy.
- Odhaduje se, že emise skleníkových plynů z vnitrostátní dopravy v EU-15 vzrostou do roku 2010 oproti úrovní z roku 1990 pouze za využití stávajících vnitrostátních politik a opatření⁵ o 35 %.
- Osobní silniční doprava vzrostla mezi lety 1990 a 2004 o 27 % a nákladní silniční doprava vzrostla mezi lety 1990 – 2003 o 51 %.
- Od roku 1995 do roku 2004 došlo ke snížení průměrných emisí CO₂ z nových osobních automobilů o 12 %, avšak během téhož období se také prodalo o 21 % více automobilů. Toto zvýšení tedy vyrovnalo přínos hospodárnosti nových automobilů.
- Emise CO₂ z mezinárodní letecké a námořní dopravy (na které se Kjótský protokol nevztahuje) v EU-15 vzrostly mezi lety 1990 a 2004 o 59 %.
- Úroveň emisí z dopravy v EU-10 od základního roku do roku 1995 klesla o 6 %, avšak po té prudce vzrostla. Do roku 2004 překročily tyto emise úroveň základního roku o 28 %.

⁵ Nejsou k dispozici odhady emisí skleníkových plynů EU-15 z dopravy pro Německo a ze zemědělství, průmyslových procesů a nakládání s odpadem pro Německo a Lucembursko.

Zemědělství

- Celkové emise skleníkových plynů ze zemědělství klesly v EU-25 mezi lety 1990 a 2004 o 13 %, a to i navzdory skutečnosti, že vzrostly ve Španělsku, Portugalsku, na Kypru, Maltě a v Polsku. Hlavními důvody snížení zemědělských emisí bylo snížení počtu dobytka a snížení používání hnojiv a organických hnojiv.
- Na základě stávajících vnitrostátních politik a opatření se odhaduje, že emise skleníkových plynů ze zemědělství v EU-15 klesnou do roku 2010 o 16 % pod úroveň roku 1990.

Průmysl (neenergetický)

- V případě emisí skleníkových plynů z průmyslových procesů (oxid uhličitý, oxid dusný a fluorované plyny) došlo v EU-15 ve srovnání s úrovněmi základního roku ke snížení o 16 %. Odhaduje se, že v roce 2010 při použití stávajících vnitrostátních politik a opatření opět vzrostou na 4 % pod úroveň základního roku a zůstanou pouze lehce nad úrovní roku 2004 v případě přijetí dodatečných vnitrostátních opatření.
- K nárůstu emisí v roce 2004 oproti roku 2003 došlo z důvodu nárůstu výroby cementu ve Francii, Německu a Itálii a nárůstu spotřeby HFC z chladicích a klimatizačních zařízení v Německu a Itálii.
- Emise částečně fluorovaných uhlovodíků z chlazení a klimatizace představuje v současnosti v EU-15 1 % celkových emisí skleníkových plynů EU-15, což znamená devítinásobné zvýšení mezi základním rokem a rokem 2004.
- Emise oxidu dusného z chemického průmyslu se mezi lety 1990 a 2004 v EU-15 snížily o 55 %.

Nakládání s odpady

- Emise CH₄ ze skládek v EU-15 mezi lety 1990 a 2004 klesly o 38 %.
- Ve většině členských států EU-15 došlo mezi lety 1990 a 2004 ke snížení emisí skleníkových plynů z nakládání s odpady. Ke zvýšení těchto emisí došlo pouze v Irsku, Itálii, Portugalsku a Španělsku. Ke snížení emisí z nakládání s odpady došlo částečně z důvodu provádění směrnice o skládkovém odpadu a podobných právních předpisů v členských státech.
- Odhaduje se, že v roce 2010 budou emise skleníkových plynů z odvětví nakládání s odpady v EU-15 více než 40 % pod úrovněmi roku 1990 (při využití stávajících politik a opatření).

3. PLÁNOVANÝ POKROK V OBDOBÍ 1990 – 2008/2012

Toto vyhodnocení obsahuje informace o 25 členských státech EU, avšak pro EU-15 jsou uvedeny podrobnější informace. Vyhodnocení, zda jsou členské státy na dobré cestě k dosažení svých cílů, je založeno zejména na analýze již schválených vnitrostátních politik a opatření na úrovni EU. 18 členských států poskytlo aktualizovaný odhad. Informace o použití pružných mechanismů Kjótského protokolu dalo k dispozici 19 členských států (Maďarsko,

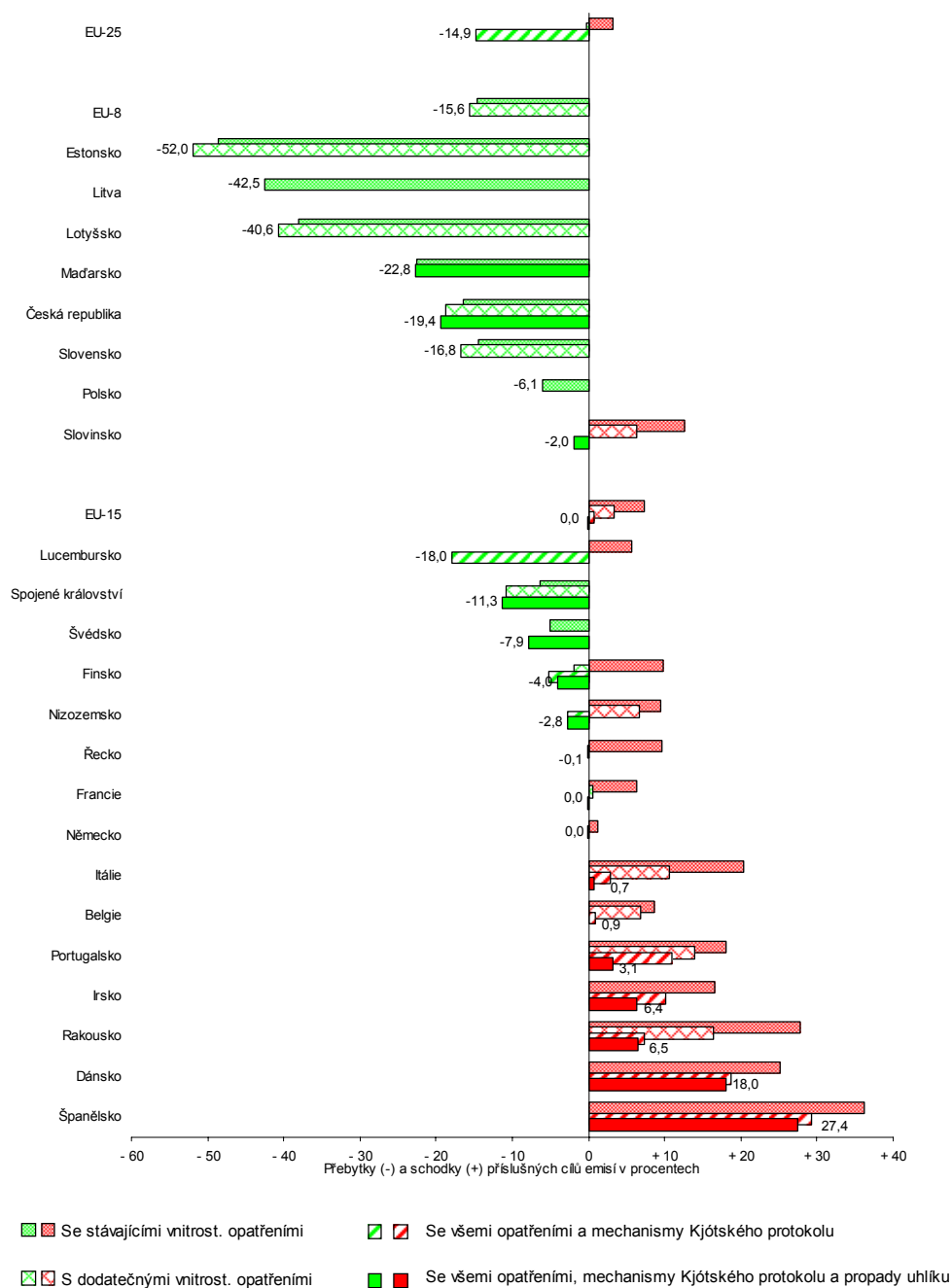
Polsko, Lotyšsko a Litva nepředložily žádné informace). Tento rok poprvé celkem 14 členských států zahrnulo do zpráv činnosti týkající se VPZVPL („propady uhlíku“) podle článku 3 odst. 3 a 4 Kjótského protokolu. Vykazování využití propadů uhlíku se výrazně zlepšilo, částečně díky povinnosti předložit v roce 2006 zprávu podle Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu.

3.1. Odhady členských států

3.1.1. EU-25

Odhaduje se, že celkové emise skleníkových plynů EU-25 budou do roku 2010 asi 4,9 % pod úrovněmi základního roku. Tento odhad vychází z vlastních odhadů členských států, které přihlížejí ke všem stávajícím vnitrostátním politikám a opatřením. Plánovaný pokles za předpokladu dodatečných vnitrostátních politik a opatření, která jsou projednávána, činí 8,1 % a 10,8 %, pokud se zohlední mechanismy Kjótského protokolu a propady uhlíku. Očekává se, že mezi lety 2004 a 2010 dojde bez provádění dodatečných vnitrostátních politik a opatření ke zvýšení emisí.

Obrázek 4: Vzdálenost od cíle Kjótského protokolu s uvedením příslušných rozdílů (přebytků nebo schodků) mezi odhady emisí skleníkových plynů pro rok 2010 a příslušnými cíli pro rok 2010 na základě „stávajících“ a „dodatečných“ vnitrostátních politik a opatření, včetně využití mechanismů Kjótského protokolu a propadů uhlíku

3.1.2. EU-15

Souhrnné odhady založené na stávajících vnitrostátních politikách a opatřeních ukazují, že emise skleníkových plynů v EU-15 budou v roce 2010 pouze 0,6 % pod úrovními základního roku (vzdálenost od cíle Kjótského protokolu vyjádřená v procentech činí 7,4 %). Dodatečnými opatřeními oznámenými členskými státy, která jsou projednávána, jsou opatření na podporu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, kombinované výroby tepla a elektřiny a hospodárnosti energetiky. Tato dodatečná vnitrostátní opatření spočívá možnost snížit rozdíl o 4 % na 3,4 %. Přesto snížení emisí, kterých by bylo dosaženo pouze prostřednictvím vnitrostátních opatření, k dosažení cíle Kjótského protokolu nestačí. Očekává se, že využití mechanismů Kjótského protokolu přispěje k dalšímu snížení emisí o 2,6 %. Odhaduje se, že celkové snížení v důsledku činností podle článku 3 odst.3 a 4 v EU-15 bude okolo 32,6 milionů tun ekvivalentů CO₂ ročně, což odpovídá dalším 0,8 %. Přihlédneme-li ke všem opatřením, odhaduje se, že EU-15 sníží své emise o 8 % a splní svůj cíl Kjótského protokolu.

3.1.3. EU-10

Odhaduje se, že souhrnné emise všech nových členských států (s výjimkou Kypru a Malty, u nichž nebyly údaje k dispozici) po roce 2004 vzrostou, avšak v roce 2010 budou stále 12 % pod úrovními roku 1990. Pouze Česká republika a Estonsko plánují snížení emisí mezi lety 2004 a 2010. Odhaduje se, že v Maďarsku a Polsku budou emise skleníkových plynů v roce 2010 výrazně nad úrovními emisí z roku 2004. Zde vykázané odhady nových členských států jsou o 2 % nižší než odhady z loňského roku.

Všechny země provádějí politiky a opatření na snížení emisí skleníkových plynů a šest zemí stanovilo dodatečné politiky a opatření. Slovinsko je jedinou zemí z EU-8, která má v úmyslu využít mechanismů Kjótského protokolu jako investor, nerozhodla však zatím o svém podílu na cíli Kjótského protokolu. Se stávajícími a dodatečnými opatřeními, jakož i s činnostmi Slovinska podle článku 3 odst. 3 a 4, se očekává, že EU-10 dosáhne lepších výsledků než jsou příslušné cíle pro rok 2010, a to celkem o 163 milionů tun ekvivalentu CO₂, což odpovídá 16 %.

3.1.4. Přistupující a kandidátské země

Emise skleníkových plynů na jednoho obyvatele se od roku 1990 do roku 2004 výrazně snížily v Bulharsku a Rumunsku a pouze mírně v Turecku a Chorvatsku. S hodnotou 4,2 tuny ročně představují emise Turecka na jednoho obyvatele méně než polovinu průměrných emisí EU-25 na jednoho obyvatele. Ve všech zemích také klesla úroveň emisí na HDP, což dokládá odbourávání souvislosti mezi hospodářským růstem a spotřebou zdrojů.

Bulharsko, Chorvatsko a Rumunsko byly v roce 2004 na dobré cestě ke splnění svých cílů Kjótského protokolu. Odhady pro rok 2010 přihlížející ke vnitrostátním politikám a opatřením ukazují, že Bulharsko a Rumunsko dosáhnou lepších výsledků, než jsou jejich cíle Kjótského protokolu. Pro Chorvatsko nebyly k dispozici žádné odhady.

3.2. Provádění Evropského programu pro změnu klimatu (ECCP)

V červnu 2001 stanovil Evropský program pro změnu klimatu (ECCP) několik celoevropských společných a koordinovaných politik a opatření. Naprostá většina těchto politik a opatření podle ECCP I se nyní provádí. Na konferenci zúčastněných stran, která se

konala v říjnu 2005 v Bruselu, Komise zahájila ECCP II. Smyslem ECCP II je zaměřit se na přezkum ECCP I, hospodárnost energetiky, zásobování energiemi, letectví, zemědělství a lesnictví, plyny s výjimkou CO₂, zachycování a ukládání uhlíku, CO₂ a automobily, letectví a roli EU při snižování náchylnosti ke klimatickým změnám a podporu přizpůsobení se klimatickým změnám v Evropě.

Tabulka 1: Účinnost politik a opatření ECCP I

	EU-15: Odhadovaný potenciál snížení (mil. tun ekv. CO ₂)	Aktuální stav	
		Plně prováděné (mil. tun ekv. CO ₂)	Dokončené (mil. tun ekv. CO ₂)
Zásobování energií	236-278	-	200-230
Potřeba energií	194-239	86 – 106	85-110
Doprava	152-185	75-80	72-95
Plyny s výjimkou CO ₂	59-62	41	18-21
Zemědělství a lesnictví	133	45	0
CELKEM	774-897	247-272	375-456

Bylo přijato několik společných a koordinovaných politik a opatření (nebo jsou v pokročilém stádiu přípravy), která by mohla, jak ukazuje tabulka 1, v následujících letech přinést snížení emisí v hodnotě téměř 272 mil. tun ekv. CO₂. V několika členských státech se již podobné vnitrostátní politiky a opatření provádějí.

3.3. Provádění systému EU pro obchodování s emisemi

Směrnice o obchodování s emisemi je základním kamenem ECCP, jelikož k 1. 1. 2005 vytvořila trh s povolenkami na CO₂. Pomáhá zajistit, že ke snížení emisí dojde tam, kde jsou ekonomicky nejúčinnější. Propojení systému EU pro obchodování s emisemi s mechanismy Kjótského protokolu je zaměřeno na snížení nákladů zúčastněných společností a na prosazování převodu technologií šetrných k životnímu prostředí do zemí s hospodářstvím v transformačním procesu a do rozvojových zemí, a na podporu těchto převodů. V prvním roce své existence hrál systém EU pro obchodování s emisemi roli katalyzátoru na trhu CDM (mechanismu čistého rozvoje) a JI (společného provádění) a nyní existuje mnohem více podobných projektů než v předchozím roce.

Tabulka 5 uvedená v příloze předkládá přehled různých zařízení, jejich ověřené emise v roce 2005 a příslušné přidělené povolenky za první rok fungování systému EU pro obchodování s emisemi, jak bylo zaznamenáno dne 5. září 2006 v nezávislém protokolu transakcí Společenství (CITL).

Ve druhé polovině roku 2006 se hodnotí NAP pro první závazkové období 2008 – 2012. Komise se ujistí o tom, zda NAP výrazným způsobem přispívají k dosahování cíle EU podle Kjótského protokolu a umožňují členským státům splnit své cíle na snížení emisí.

3.4. Plánované využití mechanismů Kjótského protokolu

Devatenáct členských států – všechny země EU-15 plus Česká republika, Estonsko, Slovensko a Slovinsko – poskytlo informace o zamýšleném využití mechanismů Kjótského protokolu (společné provádění (JI), mechanismus čistého rozvoje (CDM) a mezinárodní obchodování s emisemi pro dosažení svých cílů pro závazkové období 2008 – 2012).

V EU-15 zamýšlené využití mechanismů Kjótského protokolu 10 členskými státy představuje 110,6 milionů tun ekvivalentů CO₂ za jeden rok závazkového období. Tato částka odpovídá více než 30 % celkového požadavku snížení emisí v EU-15, který činí 342 milionů tun ekvivalentů CO₂ ročně během prvního závazkového období. Deset členských států již rozdělilo zdroje na využití mechanismů Kjótského protokolu: Rakousko, Belgie, Dánsko, Finsko, Německo⁶, Irsko, Itálie, Nizozemsko, Španělsko a Švédsko. Největší rozpočet na pětileté závazkové období přidělilo Rakousko (288 mil. EUR), Itálie (1 320 mil. EUR), Nizozemsko (600 mil. EUR) a Španělsko (250 mil. EUR). Celkový přidělený rozpočet uvedených deseti členských států dosahuje asi 2 830 000. EUR.

3.5. Plánované využití propadů uhlíku

Kromě politik a opatření zaměřujících se na zdroje emisí skleníkových plynů mohou členské státy využít propadů uhlíku. Čtrnáct členských států předložilo předběžné odhady zamýšleného využití propadů uhlíků pro dosažení svých cílů: Rakousko, Belgie, Česká republika, Dánsko, Finsko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

Plánované využití propadů uhlíku pro dosažení cíle EU-15 podle Kjótského protokolu je relativně malé, avšak pro dosažení cíle Kjótského protokolu je důležité. Prozatím jsou v EU-15 plány na odstranění čistého množství asi 18 milionů tun CO₂ ročně do období 2008 – 2012 prostřednictvím zalesňování a obnovy lesa. Tyto odhady jsou relativně nejisté také z toho důvodu, že nejsou uvedeny podrobnosti o příslušných druzích propadů uhlíku. Od posledního odhadu toto číslo kleslo asi o 13 mil. tun CO₂ ročně z důvodu oprav, které provedly Irsko a Spojené království. Plánuje se, že další snížení emisí skleníkových plynů z činností lesního hospodaření dosáhnou hodnoty asi 14,2 milionů tun CO₂ ročně. Kromě toho Portugalsko plánuje dosáhnout snížení 0,5 mil. tun/rok prostřednictvím hospodaření s ornou půdou a pastvinami. Proto se celkové snížení z činností podle článku 3 odst. 3 a 4 Kjótského protokolu během závazkového období odhaduje na 32,6 mil. tun CO₂ ročně, čili celkově na asi 0,8 % v souvislosti s cílem EU-15, který činí – 8 %.

Kromě toho Slovinsko očekává čisté snížení ve výši asi 0,4 miliony tun ekvivalentů CO₂ ročně.

⁶ Finance, které poskytlo Německo, jsou určeny pro pilotní programy. Německo nehodlá využít k dosažení svého cíle mechanismů Kjótského protokolu.